Krimināllieta Nr.11095058415
Lietvedības Nr.KA04-0194-16/28

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2016.gada 4.janvārī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja D.Dumbre
tiesneši Z.Lagzdiņa un G.Stūris,
piedaloties prokurorei Z.Pavlovai,
izskatīja atklātā tiesas sēdē apelācijas kārtībā krimināllietu /pers. C/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas sakarā ar cietušā /pers. D/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 12.augusta spriedumu.
Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

konstatēja

ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. C/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 185. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un sodīts ar piespiedu darbu uz 160 (viens simts sešdesmit) stundām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu /pers. C/ soda termiņā ieskaitīts aizturēšanā pavadītais laiks no 2015.gada 22.aprīļa līdz 2015.gada 24.aprīlim, kas atbilst 24 (divdesmit četrām) piespiedu darba stundām.

Noteikta /pers. D/ kaitējuma kompensācija par mantisko zaudējumu 374,90 EUR (trīs simti septiņdesmit četri *euro* 90 centi) apmērā un piedzīta no /pers. C/ tiesas noteiktā kaitējuma kompensācija par mantisko zaudējumu 374,90 EUR (trīs simti septiņdesmit četri *euro* 90 centi) apmērā par labu cietušajam /pers. D/.

Noteikta /pers. D/ kaitējuma kompensācija par morālo kaitējumu 200,00 EUR (divi simti *euro*) apmērā un piedzīta no /pers. C/ tiesas noteiktā kaitējuma kompensācija par morālo kaitējumu 200,00 EUR (divi simti *euro*) apmērā par labu cietušajam /pers. D/.

/pers. D/ kaitējuma kompensācija par morālo kaitējumu daļā par 500,00 EUR (pieci simti *euro*) nenoteikta, atstājot viņam tiesības risināt šajā daļā kaitējuma kompensācijas jautājumu Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Ar spriedumu izlemts jautājums par lietiskajiem pierādījumiem.

Saskaņā ar pirmās instances tiesas spriedumu *[pers. C/ izdarīja tīšu svešas mantas iznīcināšanu šādos apstākļos:*

2015.gada 22.aprīlī ap plkst.19.30, /pers. C/, atrodoties alkohola ietekmē, piegāja pie /pers. D/ piederošās automašīnas Nissan Note, ar valsts reģistrācijas numura zīmi /TL numurs/, kas bija novietota pie airēšanas bāzes Lucavsalā 43, Rīgā, kur, dusmās par notikušo strīdu ar savu dzīvesbiedri, tīši, ar pie automašīnas atrasto ķieģeli, vienu reizi iemeta pa minētās automašīnas vadītāja puses aizmugurējo logu vērtībā par 119,69 EUR.

Tad /pers. C/, turpinot savas noziedzīgās darbības, ar to pašu ķieģeli tīši vienu reizi iemeta pa minētās automašīnās vadītāja puses aizmugurējo durvju stiklu vērtībā par 124,97 EUR. Pēc kā /pers. C/ no notikuma vietas aizbēga.

/pers. C/ prettiesisko darbību rezultātā abi minētie automašīnas stikli saplīsa un kļuva pilnībā nederīgi, zaudēja savu lietošanas vērtību, liedzot iespēju tos turpmāk izmantot pēc to nozīmes, tādējādi tos iznīcinot.

Tādā veidā /pers. C/ tīši iznīcināja /pers. D/ piederošo mantu kopvērtībā par 244,66 EUR.

Ar šādām savām prettiesiskām darbībām /pers. C/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā.

Par minēto tiesas spriedumu daļā par apsūdzētajam piespriesto sodu un par morālā kaitējuma kompensāciju apelācijas sūdzību iesniedzis cietušais /pers. D/. Cietušais norāda, ka nevar piekrist pirmās instances tiesas secinājumam, ka saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu konstatējams apsūdzētā atbildību mīkstinošs apstāklis - vainas atzīšana un izdarītā vaļsirdīga nožēlošana.

Cietušais norādījis, ka no kriminālprocesa materiāliem (piemēram, no liecinieka /pers. H/ liecībām) redzams, kurus apsūdzētais neapstrīdēja un kuri tiesai neradīja šaubas, apsūdzētais nodarījuma izdarīšanas brīdī tika aizturēts. Tātad, viņš atzina apstākļus, kurus nevarēja neatzīt, jo tie jau bija pierādīti ar citiem pierādījumiem un apsūdzētais tika pārsteigts nozieguma izdarīšanas brīdī. Tāda vainas atzīšana nav vaļsirdīga un tāpēc nav atzīstama par atbildību mīkstinošu apstākli.

Cietušais norāda, ka nevar pievienoties arī pirmās instances tiesas viedoklim, ka piespiedu darbs /pers. C/ ir adekvāts un efektīvs sods.

Kā konstatējusi pirmās instances tiesa, apsūdzētais jau agrāk divreiz tika tiesāts par dažādiem noziedzīgiem nodarījumiem, par kuriem netika sodīts ar brīvības atņemšanu. Kaut arī sodāmība par šiem nodarījumiem /pers. C/ ir dzēsta, konstatējams, ka ar brīvības atņemšanu nesaistītie sodi viņu nekādā mērā neatturēja un neattur no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, turklāt šis noziedzīgs nodarījums izdarīts atbildību pastiprinošos apstākļos - alkohola reibumā.

Sūdzībā norādīts, ka apsūdzētais /pers. C/ pats paskaidroja tiesai, ka sistemātiski nestrādā vairāk par divdesmit gadiem (no 1991.gada) un pilda tikai gadījuma darbus. Tātad, apsūdzētais ved parazītisku un asociālu dzīvesveidu, neskatoties uz to, ka viņam ir profesija, kuras pārstāvji atrod darbu Latvijas Republikā (automehāniķis atslēdznieks).

Līdz ar to, cietušais nesaskata pamatu secinājumam, ka piespiedu darba izciešana apsūdzētā subjektīvajā uztverē vispār būs sods. Drīzāk, tas būs vēl viens gadījuma darbs, par kuru viņam šoreiz nesamaksās. Līdz ar to, šādam sodam nebūs nekāda efekta attiecībā uz apsūdzētā tālāko uzvedību, jo apsūdzētajam var rasties iespaids, ka viņš "tika sveikā cauri", un var turpināt rīkoties tā kā līdz šim.

Cietušais norāda, ka situācijā, kad pats apsūdzētais nav atlīdzinājis nekādā daļā radītos zaudējumus, apstāklis, ka viņš neilgi pastrādās bez maksas

valsts labā, vēl vairāk samazina kriminālsoda efektu un ierobežojošu raksturu.

Ņemot vērā apsūdzētā dzīves veidu un to, ka viņš nav izdarījis nekādus pozitīvus secinājumus no agrāk piespriestajiem ar brīvības atņemšanu nesaistītajiem sodiem, cietušais uzskata, ka sods viņam piespriežams reālas brīvības atņemšanas veidā Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā noteiktās sankcijas ietvaros.

Attiecībā uz morālā kaitējuma kompensāciju, cietušais lūdz apelācijas instances tiesu ņemt vērā, ka pat apsūdzētais tiesas sēdē atzina to lielākā apmērā, nekā noteica spriedumā pirmās instances tiesa, - 300 EUR apmērā.

Cietušais uzskata, ka noteiktā morālā kaitējuma kompensācija ir nesamērīgi zema. Lūdzot kompensāciju, jau ņēmis vērā, ka /pers. C/ noziedzīgs nodarījums ir vērsts pret īpašumu, un nav tik aizskarošs kā vardarbīgi noziedzīgi nodarījumi, par kuriem tiesas nereti piespriež kompensācijas vairāku tūkstošu *euro* apmērā. Šajā gadījumā tika lūgta morālā kaitējuma kompensācija, kura samērojama ar radīto mantisko kaitējumu.

Neskatoties uz to, ka pirmā instances tiesa detalizēti motivēja pašu morālā kaitējuma kompensācijas piespriešanu, cietušā ieskatā nav saskatāmi motīvi, kas pamatotu pirmās instances tiesas viedokli par morālā kaitējuma kompensācijas pārmērīgumu.

Cietušais lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu daļā par apsūdzētajam piespriesto sodu un par morālā kaitējuma kompensāciju cietušajam, kā arī taisīt šajā daļā jaunu spriedumu, sodīt apsūdzēto ar brīvības atņemšanu Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā paredzētās sankcijas ietvaros, noteikt nodarītā morālā kaitējuma kompensāciju EUR 700 apmērā.

Apelācijas instances tiesas sēdē cietušais /pers. D/ iesniegto apelācijas sūdzību uzturēja sekojošā apjomā – par apsūdzētajam nosakāmo sodu uzturēja pilnībā, par morālā kaitējuma kompensāciju uzturēja 300 *euro* apmērā.

Apsūdzētais /pers. C/ tiesas sēdē norādīja, ka viņaprāt, cietumsods nebūtu piemērojams, norādīja, ka piekrīt morālā kaitējuma kompensācijai 300 *euro* apmērā. Papildus paskaidroja, ka strādā gadījuma darbus, sodāmība dzēsta, citu lietu nav. Veselības stāvoklis normāls, apgādībā neviena nav, invaliditāte nav piešķirta.

Prokurore Z.Pavlova apelācijas instances tiesas sēdē norādīja, ka pirmās instances tiesas spriedums atceļams daļā par morālā kaitējuma kompensācijas apmēru, apstrīdētajā spriedumā nav atrodams pamatojums, kāpēc tiesa piedzinusi mazāku morālā kaitējuma kompensācijas summu, nekā apsūdzētais atzinis tiesas sēdē. Uzskata, ka no apsūdzētā piedzenama morālā kaitējuma kompensācija 300 *euro* apmērā. Bez tam, prokurore lūdza atcelt pirmās instances tiesas spriedumu daļā par apsūdzētajam noteikto sodu un noteikt viņam sodu piespiedu darbu uz 200 stundām. Prokurores ieskatā apsūdzētā sodīšana ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, nebūtu pareizākais soda veids, kurš sekmētu soda mērķa sasniegšanu, taču tajā pašā laikā piespiedu darbi uz 160 stundām arī nav atbilstošs sods apsūdzētā personībai. Prokurores ieskatā apsūdzētais /pers. C/ ir jāsoda bargāk.

Tiesas kolēģija, pārbaudījusi lietas materiālus, uzklausījusi procesa dalībniekus, atzīst, ka Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 12.augusta spriedums atceļams daļā par cietušā /pers. D/ pieteikto kaitējuma kompensāciju par morālo aizskārumu, lietā nosakāma kaitējuma kompensācija par morālo aizskārumu 300 EUR (trīs simti *euro*) apmērā un minētā summa piedzenama no apsūdzētā par labu cietušajam. Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums atstājams negrozīts.

Tiesas kolēģija konstatē, ka apsūdzētā noziedzīgās darbības kvalificētas pareizi, viņa vaina noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā, ir konstatēta ar lietā esošiem pierādījumiem, pamatoti tiesas izmeklēšanā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu nav veikta pierādījumu pārbaude. Šajā daļā spriedums nav apstrīdēts, tā pārvērtēšanai nav pamata.

Lietas iztiesāšana notikusi pilnībā ievērojot procesuālo kārtību un dodot apsūdzētajam iespēju pilnvērtīgi izmantot likumā piešķirtās tiesības. Apelācijas sūdzībā nav norādīts uz jebkādiem pieļautiem kriminālprocesa pārkāpumiem, un tādus nekonstatē arī tiesas kolēģija.

Cietušais sūdzībā norādījis, ka apsūdzētajam konkrētajā gadījumā būtu piemērojams brīvības atņemšanas sods, savukārt, prokurore tiesas sēdē norādīja, ka apsūdzētajam pirmās instances tiesas noteiktais soda veids, t.i., piespiedu darbs, ir izvēlēts pamatoti, taču tas būtu nosakāms lielākā apmērā.

Tiesas kolēģija, pārbaudot pirmās instances tiesas spriedumu daļā par apsūdzētajam noteikto sodu, atzīst, ka pirmās instances tiesa izmeklējusi un novērtējusi visus tos apstākļus, kas ietekmē soda noteikšanu un savā nolēmumā norādījusi, uz kādu apstākļu un personību raksturojošu ziņu pamata izraudzīts konkrētais soda veids un mērs. Pirmās instances tiesa ir vispusīgi pārbaudījusi apsūdzētā personu raksturojošos datus, kā arī novērtējusi izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu.

Lai arī cietušais tam nepiekrīt, tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa pamatoti konstatējusi apsūdzētā /pers. C/ atbildību mīkstinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu, proti, savas vainas vaļsirdīgu atzīšanu un izdarītā nožēlošanu. Cietušais uzskata, ka šajā gadījumā nav saskatāms apsūdzētā atbildību mīkstinošs apstāklis, jo apsūdzētais tika aizturēts pēc noziedzīga nodarījuma izdarīšanas un atzinis faktus, kurus nevarēja neatzīt. Tiesas kolēģijas ieskatā, neatkarīgi no tā, kad un pie kādiem apstākļiem apsūdzētais tika aizturēts, viņš savu vainu atzina uzreiz, nožēloja izdarīto. Gan pirmstiesas procesā, gan tiesā savu pozīciju nekad nav mainījis.

Pirmās instances tiesa pamatoti konstatējusi apsūdzētā atbildību pastiprinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 12.punktu, proti, ka noziedzīgs nodarījums izdarīts alkoholisko dzērienu ietekmē.

Bez tam, apsūdzētais ir izmantojis Kriminālprocesa likuma 21.pantā paredzētās tiesības uz sadarbību ar kriminālprocesa veikšanai pilnvaroto personu, kas izpaudusies vienkāršāka procesa veida izvēlē, tādā veidā nodrošinot efektīvu krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu. Minēto apstākli pirmās instances tiesa pamatoti ņēmusi vērā pie soda noteikšanas apsūdzētajam /pers. C/.

Apsūdzētajam /pers. C/ noteikto sodu, apelācijas instances tiesas ieskatā, nevar atzīt par acīmredzami nesamērīgu, netaisnīgu un tādu sodu, kas ir pretrunā ar Krimināllikumā norādītajiem soda noteikšanas nosacījumiem.

Tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesas spriedumā visi lietas apstākļi tika vispusīgi novērtēti un ņemti vērā pie soda noteikšanas, līdz ar ko noteikt bargāku vai cita soda veidu, nav pamata.

Tiesas kolēģijas ieskatā apsūdzētajam pirmās instances tiesas noteiktais soda veids un mērs par izdarīto noziedzīgo nodarījumu ir likumīgs, taisnīgs, individualizēts, samērīgs un adekvāts izdarītajam, šāda soda piemērošana apsūdzētajam nodrošinās Krimināllikuma 35.pantā noteiktā soda mērķa sasniegšanu.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 22.panta nosacījumiem personai, kurai ar noziedzīgo nodarījumu radīts kaitējums, ņemot vērā tās morālo aizskārumu, fiziskas ciešanas un mantisko zaudējumu, tiek garantētas procesuālas iespējas morālas un materiālas kompensācijas pieprasīšanai un saņemšanai.

Kriminālprocesa likuma 350.panta pirmā daļa noteic – kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām un mantisko zaudējumu. Savukārt, minētā likuma panta otrā daļa noteic, ka kompensācija ir krimināltiesisko attiecību noregulējuma elements, ko apsūdzētais samaksā brīvprātīgi vai uz tiesas nolēmuma pamata.

Cietušais /pers. D/ pirmstiesas kriminālprocesā pieteicis morālā kaitējuma kompensāciju 700 *euro* apmērā, par šādu summu savu pieteikumu uzturējis pirmās instances tiesā, kā arī apelācijas sūdzībā lūdzis noteikt morālā kaitējuma kompensāciju 700 *euro* apmērā.

Apelācijas instances tiesas sēdē cietušais sūdzību uzturēja daļā, norādīja, ka morālā kaitējuma kompensāciju uztur 300 *euro* apmērā.

Pirmās instances tiesa pamatoti atzinusi, ka cietušajam /pers. D/ ir nodarīts morāls kaitējums, ko pie spriedumā norādītajiem apstākļiem noziedzīga

nodarījuma izdarīšanas rezultātā viņam nodarījis apsūdzētais /pers. C/.

Izvērtējot lietas apstākļus, tiesas kolēģija atzīst, ka cietušajam lietā nosakāma kaitējuma kompensācija par morālo aizskārumu 300 *euro* apmērā, t.i., tādā apmērā kā to cietušais uzturēja apelācijas instances tiesā. Šādu kaitējuma kompensācijas par morālo aizskārumu apmēru atzina arī apsūdzētais.

Tiesas kolēģijas ieskatā konkrētajā gadījumā kaitējuma kompensācija par morālo aizskārumu 300 *euro* apmērā būs samērīga ar nodarīto aizskārumu, tā sekmēs krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu.

Pamatojoties uz iepriekš minēto un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas trešo punktu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

nosprieda

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 12.augusta spriedumu atcelt daļā par cietušā /pers. D/ pieteikto kaitējuma kompensāciju par morālo aizskārumu.

Noteikt kaitējuma kompensāciju par morālo aizskārumu 300 EUR (trīs simti *euro*) apmērā un piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, kaitējuma kompensāciju par morālo aizskārumu 300 EUR (trīs simti *euro*) apmērā par labu /pers. D/, personas kods /personas kods/.

Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedumu atstāt negrozītu.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Krimināllietu departamentā Kriminālprocesa likuma 574., 575.pantā paredzētajos gadījumos, iesniedzot sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Pilns spriedums pieejams 2016.gada 18.janvārī.

Priekšsēdētāja D.Dumbre
Tiesneši Z.Lagzdiņa
G.Stūris